

Bilim, Teknoloji ve Toplum - 3

1. Buhara doğumlu olan İbn Sînâ, ciddi bir eğitim aldı ve oldukça erken bir dönemde tıbbi tecrübe kazandı. Tıp, felsefe, matematik, astronomi, kimya gibi farklı bilim dallarında iki yüzden fazla eser verdi. Mikroskobun icadından önce mikropların hastalıklara neden olduğunu buldu. Tıp alanında yazdığı önemli eserleri yüzyıllar boyunca doğuda ve batıda başlıca bir başvuru kaynağı haline geldi. Birçok dile tercüme edildi ve sık sık yeniden basıldı.

Buna göre İbn Sînâ ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Pozitif bilimlerin kuruluşuna öncülük etmiştir.
- B) Farklı bilim dallarında çalışmalar yapmıştır.
- C) Tıp biliminin gelişimine önemli katkılar sağlamıştır.
- D) Eserlerinin farklı dillerde çevirileri yapılmıştır.

2. Ali Kuşçu; 15. yüzyılda yaşamış, astronominin önde gelen bilginlerinden biri olarak kabul edilmiştir. Fatih Külliyesi'nde bir Güneş saati yapan Ali Kuşçu, Ay'ın ilk haritasını çıkarmış bu sebeple de NASA tarafından adı bugün Ay'ın bir bölgesine verilmiştir.

Bu bilgilere göre Ali Kuşçu ile ilgili,

- I. Çalışmaları evrensel boyuttadır.
- II. Astronomi alanında çalışmalar yapmıştır.
- III. Tıp alanında da bilime katkıda bulunmuştur

değerlendirmelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

3. Tarihsel süreçte bilim insanların düşüncelerini ifade etme ve çalışmalarını rahatça sergileme konusunda yaşadıkları sıkıntılar, bilimin gelişmesine engel olmuştur.

Buna göre bilimin gelişebilmesi için öncelikli olarak hangisi gereklidir?

- A) Maddi imkân
- B) Özgür Düşünce
- C) Nesnel tutum
- D) Kültürel birikim

4. Uluğ Bey; Timur İmparatorluğu'nun 4. sultanı ve Türk matematikçi ve astronomi bilginidir. Uluğ Bey, Ali Kuşçu'nun da içinde bulunduğu matematik ve astronomi bilginleri ile bilimsel çalışmalar yapmak için bir kurul oluşturmuş, bu kurula başkanlık etmiştir. Ayrıca Semerkand'da gözlem evi ve medrese yaptırmıştır.

Bu bilgiye göre Uluğ Bey ile ilgili olarak,

- I. Akademik çalışmaların yürütüldüğü bir heyet oluşturmuştur.
- II. Özgün buluşlar ortaya koymuştur.
- III. Bilim insanı ve devlet yöneticisi olarak görev yapmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

5. Yazının icadının;

- I. bilimsel gelişmelerin ilerlemesi,
- II. insanların bilgi ve kültür düzeyinin artması,
- III. fikirlerin hızlı ve kolay yayılması

gelişmelerinden hangilerine zemin hazırladığı söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

6. 15. yüzyıldan itibaren matbaa sayesinde çok sayıda kitabın basılması aşağıdakilerden hangisini sağlamıştır?

- A) İşçi ücretlerinin artmasını
- B) Skolastik düşüncenin gelişmesini
- C) Bilgi alışverişinin hızlanmasını
- D) Kilise otoritesinin artmasını

Bilim, Teknoloji ve Toplum - 3

7. 18. yüzyıla kadar her türlü üretim insan gücüyle yapılıyordu. 1765'de buhar motorunun icat edilmesiyle üretim biçiminde köklü bir değişim yaşandı. Buhar gücüyle çalışan makinelerin üretimde kullanılmasıyla Sanayi İnkılabı İngiltere'de başlamış oldu. Birçok işçinin yapacağı işten daha fazlasını makineler yapmaya başladı. Fabrikalarda ham madde ihtiyacı ortaya çıktı.

Aşağıdakilerden hangisi Sanayi İnkılabı'nın olumlu sonuçlarından biridir?

- A) Sömürgeciliğin yayılması
- B) İşsizliğe neden olması
- C) Çevre kirliliğine yol açması
- D) Az zamanda çok ürün üretilmesi

8. Hollandalı bir gözlükçünün uzak nesnelere büyüten bir icadından hareketle teleskop icat edilmiştir.

Verilen buluşlar için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Masraflı uğraşlar olduğu için gelişme gösterememiştir.
- B) Sınırlı bir çalışma alanına sahip olmuştur.
- C) Devlet adamları tarafından desteklenmiştir.
- D) Farklı alanlarda da olsa birbirlerinden etkilenmiştir.

9. Coğrafi Keşifler sonucunda sanatı seven ve sanatçıları koruyan zengin bir sınıf ortaya çıktı. Bu sınıf, Avrupa'da sanatçıları ve bilim insanlarını destekledi. Böylece 16. yüzyılda bir çok sanatçı yetişti.

Bu bilgilere göre bilimsel faaliyetlerin artmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Özgür düşüncenin egemen olması
- B) Sorgulanamayan bilgilerin kullanılması
- C) Bilim insanlarının maddi ve manevi olarak desteklenmesi
- D) Bilim insanlarının devlet yöneticileri tarafından ödüllendirilmesi

10. Orta Çağ'da bilim ve sanatın üzerinde kilisenin egemenliği olup kimse kilisenin sözünden dışarı çıkamıyordu. Ancak kilisenin bazı düşüncelerinin yanlışlığı ortaya çıkınca kilise itibar kaybedip gücünü yitirdi.

Verilen durum göz önüne alındığında aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi beklenir?

- A) Bilimsel faaliyetlerin hızlanması
- B) Haçlı seferlerinin başlaması
- C) Ticaret hayatının canlanması
- D) Skolastik düşüncenin yayılması

11. Orta Çağ, Avrupa için baskı ve korku dönemi değildi. Bu dönemde din adamları ve soylular her alanda söz sahibiydi. Bilimsel çalışmalarda Katolik kilisesinin sözünden çıkmak ve görüşlerini eleştirmek mümkün değildi. Avrupa'daki bu duruma karşılık aynı dönemde İslam dünyasında düşünceler özgürce ifade edilmiş ve bu bölgelerde bilimsel çalışmalar da gelişmişti.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Avrupa'daki baskılar, düşünce ve ifade özgürlüğünü kısıtlamıştır.
- B) İslam dünyasında, düşünce özgürlüğünü engelleyici tutumlar yoktur.
- C) Avrupa, İslam dünyasından çok ileridedir.
- D) Katolik kilisesi baskıcı bir tutum sergilemiştir.

12. Dünya'nın hem kendi etrafında hem de Güneş etrafında döndüğünü belirten Galileo bu düşüncesinden dolayı Katolik Engizisyon mahkemesine çıkarılıp yargılanmıştı. Engizisyon Mahkemesi Galileo'yu bu düşüncesinden vazgeçmezse, onu idamla cezalandıracaklarını belirtince, Galileo düşüncelerinden vazgeçmek zorunda kaldı.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisinin bilimsel faaliyetlerin gelişmesine engel olduğu söylenebilir?

- A) Baskı ve yasaklar
- B) Maddi imkansızlıklar
- C) Yeterli zamanın olmayışı
- D) Bilim insanlarının tanınmaması